

The Development of the Multiple Intelligences of Students Using Community-based Learning Management: A Case Study of the Creation of the Youth Drama *Hed Dee* at Nakhon Khon Kaen School, Khon Kaen Province

Krittachai Chumsaeng
Nakorn Khon Kaen School,
The Secondary Educational Service Area Office Khon Kaen

Received: November 3, 2022
Revised: November 10, 2023
Accepted: November 16, 2023

Abstract

This study on the development of multiple intelligences of students through a creative youth drama titled Hed Dee, using community-based learning management, in Nakhon Khon Kaen School aims to enhance the multiple intelligences of students who study at Nakhon Khon Kaen School. The sample was 45 secondary year 4 to 6 students. The instruments that were used in this research were: 1) instruments for collecting data, which included a form to record information from documents, a form to record fieldwork, and interviews; 2) instruments used for obtaining the results, which were a form to record interviews with in-depth open-ended questions between teachers and students, and a form to record group discussion reflections. The findings showed that students could effectively develop multiple intelligences through the drama creation process that came from a study of data from the community, which consisted of 1) linguistic intelligence, 2) logical intelligence, 3) spatial intelligence, 4) musical intelligence, 5) bodily-kinesthetic intelligence, 6) interpersonal intelligence, 7) intrapersonal

intelligence, and 8) naturalistic intelligence. Apart from these, there was also an emergence of affectionate feelings for local cultures, which constitute a valuable heritage.

Keywords

stage play, multiple intelligences, community-based learning

การพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้
แบบชุมชนเป็นฐาน: กรณีศึกษา การสร้างสรรค์ละคร
เยาวชนเรื่อง เฮ็ดดี โรงเรียนนครขอนแก่น
จังหวัดขอนแก่น

กฤตชัย ชุมแสง

โรงเรียนนครขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

บทคัดย่อ

การศึกษาการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียนผ่านละครเยาวชนสร้างสรรค์เรื่อง เฮ็ดดี โดยการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน โรงเรียนนครขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 45 คน โดยมีเครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากชุมชน ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลจากเอกสาร แบบบันทึกข้อมูลจากการลงพื้นที่ และสัมภาษณ์ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการหาผลลัพธ์ ได้แก่ แบบบันทึกการสัมภาษณ์คำถามปลายเปิดเชิงลึกระหว่างครูกับนักเรียน แบบบันทึกระหว่างการสะท้อนผลตั้งวงล้อม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนสามารถพัฒนาพหุปัญญาได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ละครที่เกิดจากการศึกษาข้อมูลภายในชุมชน ประกอบด้วย 1) เชาว์ปัญญาด้านภาษา 2) เชาว์ปัญญาด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ 3) เชาว์ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ 4) เชาว์ปัญญาด้านดนตรี 5) เชาว์ปัญญาด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ 6) เชาว์ปัญญาด้านการสัมพันธ์กับผู้อื่น 7) เชาว์ปัญญาด้านการ

เข้าใจตนเอง และ 8) เซาว์ปัญญาด้านความเข้าใจธรรมชาติ นอกจากนี้ยังเกิด
การสำนึกรักต่อวัฒนธรรมของท้องถิ่นอันเป็นมรดกที่ทรงคุณค่า

คำสำคัญ

ละครเวที, พหุปัญญา, ชุมชนเป็นฐาน

บทนำ

ปัจจุบันโลกของเราอยู่ในยุคข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดน หรือที่เรียกกันว่าโลกในยุคโลกาภิวัตน์ เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี และการสื่อสารอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารระหว่างกันสามารถทำได้ง่าย โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงมีลักษณะเป็นโลกที่ไร้พรมแดน สามารถติดต่อถึงกันได้ง่ายและรวดเร็วภายในเวลาเสี้ยววินาทีที่ประดุจเป็นหมู่บ้าน คำว่า “หมู่บ้านโลก” (global village) ของ Marshall McLuhan ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางในปัจจุบัน คำนี้ได้ชี้ให้เห็นว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้บดสลายพื้นที่และเวลา รวมถึงทำให้เกิดสำนึกของความสามารถในการติดต่อกันทางสังคมอย่างกว้างขวางในระดับโลก และนั่นก็หมายความว่า เป็นการทำให้ขนาดของโลกหดแคบลงเหลือเท่ากับหมู่บ้าน (Puanghut, 2016, p. 17) ภาวการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อด้านสังคมคือ การครอบงำโลกทางวัฒนธรรม เนื่องจากระบบสื่อสารไร้พรมแดน ทำให้เกิดการครอบงำโลกทางวัฒนธรรม อิทธิพลของวัฒนธรรมและอำนาจของเศรษฐกิจจากประเทศที่พัฒนาแล้วได้ไหลบ่าเข้าสู่ประเทศอื่นอย่างรุนแรง ก่อให้เกิดกระแสวัฒนธรรมโลก (Neo - Westernization) ครอบงำทางความคิด การมองโลก การแต่งกาย การบริโภคนิยม แฟชั่นหลายเข้าครอบงำคลุมเหนือวัฒนธรรมประจำชาติของแต่ละประเทศ (Naipinit, Kroeksakul, & Promsaka Na Sakolnakorn, 2014, p. 6)

สถาบันการศึกษาเป็นสถาบันหนึ่งที่สำคัญในการที่จะรักษาและสืบทอดวัฒนธรรมตลอดจนสร้างมูลค่าทางภูมิปัญญาท้องถิ่น ในบางสถาบันได้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งจะต้องอาศัยการเรียนรู้ที่หลากหลาย ดังเช่นการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากโลกของความเป็นจริง มีจุดประสงค์ทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงปัญหาตลอดจนความ

ต้องการหรือลักษณะของชุมชนนั้น ๆ ที่มีการบูรณาการอย่างหลากหลายและได้สัมผัสกับชุมชนอย่างแท้จริง (Intun, 2019) ด้วยการบูรณาการที่หลากหลายดังกล่าวคณะผู้ศึกษาได้วิเคราะห์บริบททางวัฒนธรรมของจังหวัดขอนแก่น พบว่า อัตลักษณ์ที่น่าสนใจที่บ่งบอกความเป็นตัวตนคนขอนแก่นได้อย่างชัดเจน คือ “หมอลำ” ด้วยหมอลำคือสื่อสะท้อนโลกทัศน์และชีวิตศน์ของอีสานทั้งระบบ เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่สั่งสมภูมิปัญญาอีสานเอาไว้ได้อย่างครบถ้วน และที่สำคัญหมอลำได้กลายเป็นอัตลักษณ์ด้านศิลปะการแสดงที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดและฝังแน่นกับวิถีชีวิตของผู้คนชาวอีสานที่มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องมากกว่าศิลปะพื้นบ้านแขนงใด ๆ (Pimpakun, 2011) เมื่อพิจารณาถึงสภาพปัญหาของโรงเรียนนครขอนแก่นได้มีการตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น จนเกิดการกำหนดหลักสูตรท้องถิ่นขึ้น แต่ทว่าผู้เรียนนั้นยังไม่สามารถที่จะศึกษาข้อมูลในท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น เมื่อครูผู้สอนสอดแทรกวัฒนธรรมท้องถิ่น ผู้เรียนมักจะตอบคำถามไม่ได้หรือไม่รู้จักเกี่ยวกับวัฒนธรรมนั้น ๆ หรือแม้แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรท้องถิ่นนั้นต่ำกว่าเกณฑ์ที่ทางโรงเรียนได้กำหนดไว้ ตลอดจนผู้เรียนไม่ค่อยมีส่วนร่วมับชุมชนในแง่มุมของการร่วมประเพณีวัฒนธรรม ทั้งจากการสอบถามผู้เรียนเองและการสอบถามจากภาคีเครือข่ายในชุมชน

การผลิตซ้ำหมอลำจากต้นทุนทางวัฒนธรรมสู่ละครเยาวชนสร้างสรรค์เรื่อง เฮ็ดดี โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จึงเกิดขึ้นซึ่งเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้จัดให้ความรู้ในการศึกษาชุมชนจนกระทั่งถึงการพัฒนาองค์ความรู้สู่บทละคร จึงเป็นเสมือนการนำศาสตร์สู่การแสดงเพื่อเชื่อมโยงถึงผู้คนและสังคมสมัยใหม่ในบริบทใหม่

โดยสร้างสรรค์และเผยแพร่แก่ผู้ที่เป็นเยาวชนสมัยใหม่ ผู้วิจัยมุ่งพัฒนาผู้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน โดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละครที่มุ่งพัฒนาความเป็นพหุปัญญาของผู้เรียน อันเนื่องมาจากปัญหาอีกประการที่ได้อธิบายเห็นว่านักเรียนขาดทักษะทางปัญญาอยู่หลายส่วน จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนไปจนถึงระดับโรงเรียน เมื่อนักเรียนได้ทำกิจกรรมอันเกิดจากความสามารถของผู้เรียน มักจะเกิดปัญหาและอุปสรรค และนักเรียนคิดหาทางออกของปัญหาไม่ได้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้พิจารณาร่วมกันกับครูภายในโรงเรียนจึงเห็นถึงปัญหาว่าผู้เรียนขาดทักษะการทำงานเป็นโครงข่าย เช่น การสื่อสารประสานงาน การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และขาดตระหนักรู้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา ด้วยที่มาของปัญหาจึงเห็นได้ว่านักเรียนขาดองค์ความรู้ด้านพหุปัญญา ซึ่ง Khammanee (2002) กล่าวถึงความสำคัญของพหุปัญญาไว้ว่าเป็นทฤษฎีที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและการเรียนการสอนในปัจจุบันซึ่งมุ่งพัฒนาให้เกิดเชาว์ปัญญาและสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่มีความต้องการบนสังคมโลกปัจจุบัน โดย Gardner (1983) กล่าวว่าบุคคลแต่ละคนมีความสามารถที่หลากหลายหรือแตกต่างกันในการแก้ไข ปัญหาหรือการสอนสร้างสรรค์ผลงาน กำหนดไว้ 8 ด้านประกอบด้วย 1) เชาว์ปัญญาด้านภาษา 2) เชาว์ปัญญาด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ 3) เชาว์ปัญญาด้านด้านมิติสัมพันธ์ 4) เชาว์ปัญญาด้านดนตรี 5) เชาว์ปัญญาด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ 6) เชาว์ปัญญาด้านการสัมพันธ์กับผู้อื่น 7) เชาว์ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง และ 8) เชาว์ปัญญาด้านความเข้าใจธรรมชาติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้มุ่งพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐานร่วมกับการสร้างสรรค์ละครเยาวชนสร้างสรรค์ โดยละครเยาวชนได้ถูกนำมาใช้ในระบบการศึกษาอย่าง

หลากหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบมีจุดมุ่งหมาย วิธีการและขั้นตอนที่แตกต่างกัน ตลอดจนความเหมาะสมของรูปแบบต่าง ๆ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนโดยใช้ละครเวที มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังลักษณะนิสัยและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน การให้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำละครตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรับผิดชอบงานในหน้าที่ ประสบการณ์ดังกล่าวนับว่ามีคุณค่ายิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียน โดยก่อนลงมือสร้างงานละคร ผู้คนที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของโครงเรื่องละคร ซึ่งหมายถึงเหตุการณ์ในเรื่องและเนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวละครแต่ละตัว พฤติกรรมของตัวละคร สถานที่เกิดเหตุการณ์ สารหรือสาระที่ต้องการสื่อผ่านตัวละครจะบอกกล่าวเรื่องราวที่เกิดขึ้นให้ผู้ดูได้รับรู้ความเป็นไปในเรื่องทั้งหมด ดนตรี เพลงร้อง แสง สี เสียง ตลอดจนเครื่องแต่งกายนำมาใช้เป็นส่วนสนับสนุนเพื่อสร้างสรรคบรรยากาศที่ให้อุสมจริงยิ่งขึ้น (Watjanapan, 1999) โดยวัยของผู้เรียนในช่วงชั้นมัธยมศึกษาชั้นนี้ มีความต้องการฝึกฝนหรือเรียนรู้ศิลปะที่มีรูปแบบและเข้มข้นขึ้น มีการฝึกปฏิบัติที่เป็นขั้นตอน มีเนื้อหาที่ลึกซึ้ง และสามารถฝึกฝนศักยภาพในการแสดงออก ในการพัฒนางานศิลปะร่วมกัน วัยนี้ต้องการการศึกษาที่ลุ่มลึก และได้ทำงานที่มีความรับผิดชอบ ซึ่งกิจกรรมด้านศิลปะการละครสำหรับเด็กในวัยนี้ นั้น สามารถพัฒนาการเรียนได้หลากหลาย เช่น ด้านงานเขียน การแสดงและการพัฒนาการแสดงเพื่อนำเสนอเป็นผลงานละครสั้น ๆ โดยเน้นกระบวนการทำงาน และการรับผิดชอบร่วมกัน นำเสนอแก่ผู้ชมในโรงเรียน (Damrhung, 2004) ด้วยกระบวนการของละครต้องใช้ทักษะและแนวคิดทางปัญญาที่หลากหลายจึงสามารถที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาของพหุปัญญาได้

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาทฤษฎีของนักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ละครเยาวชนเรื่อง เอ็ดดี โรงเรียนนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

บททวนวรรณกรรม

แนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

Owens and Wang (1996, p. 3) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ว่าเป็นชุดกลยุทธ์การสอนหรือการเรียนรู้แบบกว้าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ว่าตนเองประสงค์จะเรียนรู้อะไรจากชุมชน ผู้เรียนทุกวัยสามารถระบุสิ่งที่ตนเองต้องการที่จะเรียนรู้โดยการสนับสนุนของชุมชน รวมถึงโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาในละแวกใกล้เคียง ตลอดจนแหล่งข้อมูลออนไลน์ทั่วทั้งโลกผ่านแหล่งข้อมูลต่าง ๆ สอดคล้องกับ Tunyaboontrakun (2022) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงของชุมชน ภายใต้ความร่วมมือระหว่างครูผู้เรียน และกลุ่มคนในชุมชน โดยมีกระบวนการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ การสะท้อนการเรียนรู้ การสรุปองค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้

จากความหมายและนิยามที่ได้กล่าวไปข้างต้น สามารถสรุปความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานได้ว่า เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาตามหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับชุมชน โดยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติงานจากสถานการณ์จริงในชุมชน นอกเหนือไปจากการเรียนรู้ในห้องเรียน การจัดการเรียนรู้ลักษณะนี้จะทำให้

ผู้เรียนเห็นบริบทที่แท้จริงในชุมชนที่ผู้เรียนอาศัย ทำให้เกิดประสบการณ์ตรง
ซึ่งจะเป็นความรู้ที่คงทนและยั่งยืนและยังทำให้เกิดการพัฒนาทักษะต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาถึงการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน มีฐานราก
มาจากทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) โดยมีเงื่อนไขการ
เรียนรู้คือ การเรียนรู้เป็นกระบวนการลงมือกระทำ (Active Process)
ที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยใช้
ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว รวมทั้ง
ประสบการณ์เดิมมาสร้างความหมายในการเรียนรู้ของตนเอง ประสบการณ์
ของผู้เรียนจะถูกนำมาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ และจะมีผลโดยตรงต่อการ
สร้างความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่หรือการเรียนรู้ที่ตนเอง กระบวนการเรียนรู้จึงมัก
เป็นลักษณะที่ให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากการร่วมมือกัน (Chaijaroen, 2014,
pp. 375-378)

แนวคิดการสร้างละครเยาวชน (ละครฐานชุมชน)

เมื่อกล่าวถึงการใช้บริบทของชุมชนหรือสังคมเข้ามาจัดการเรียนรู้
ละครเยาวชนนั้นคือรูปแบบละครประยุกต์ (Applied Theatre) ที่มีลักษณะ
ละครฐานชุมชน (Community-based Theatre) ซึ่งหัวใจหลักของละครฐาน
ชุมชนคือการสร้างสรรค์ละคร หรือการแสดงที่มาจากประเด็นปัญหาในชุมชน
เพื่อนำเสนอเรื่องราวความคิดและสื่่มเสียงที่มีต่อชุมชนผ่านผลงานละคร/
การแสดงที่สื่อสารกับผู้ชมชาวบ้านเพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนความคิด
พูดคุยและสร้างความตระหนักรู้ที่ดีต่อชุมชน (Akkapram, 2020, p. 278)
ละครฐานชุมชน (Community-based Theatre) จึงเป็นกิจกรรมที่จะพัฒนา
ผู้เรียนบนฐานของชุมชนที่ถือเป็นภาคส่วนที่สำคัญที่สามารถบูรณาการ
จัดการเรียนรู้นอกห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ได้อย่างดียิ่ง

Damrhung (2014, pp. 78-79) จุดเริ่มต้นในการสร้างละครประยุกต์โดยผ่านกระบวนการสร้างสรรค์และเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งละครประยุกต์ให้ความสนใจกับการสร้างความเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคลและชุมชน ในทางปฏิบัติเน้นการลงมือทำจริงอย่างมีเป้าหมายอันเป็นจุดแข็งของการละคร กิจกรรมที่ออกแบบล้วนสัมพันธ์กับภูมิหลัง ต้นทุนทางวัฒนธรรมและสังคมของผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมละคร ในการพัฒนาละครประยุกต์มีขั้นตอน ดังนี้ 1) การจัดประสบการณ์ละครและกิจกรรม 2) การพัฒนาเรื่อง บทที่เหมาะสมกับชุมชน 3) การสร้างละครกระบวนการ (Process Drama) และ 4) การแลกเปลี่ยนและพัฒนาแนวทางในการเปลี่ยนแปลง

แนวคิดการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดทฤษฎีพหุปัญญาเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้ได้กิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจ เหมาะสมและสอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน ส่งผลให้พัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มตามศักยภาพเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุขอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดีและพร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมต่อไป (Nuangchalerm, 2004, pp. 8-11) ทฤษฎีพหุปัญญามีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอน โดยมุ่งพัฒนาความฉลาดเฉพาะทาง ผู้สอนต้องค้นหาให้พบว่าผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ในทางใด เพื่อจะได้ดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพที่มีอยู่นั้นอย่างสูงสุด (Sariwat, 2007, pp. 44-46) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดหลักทฤษฎีพหุปัญญา จึงเป็นรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนจะต้องออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับผู้เรียนเพื่อพัฒนาพหุปัญญาในด้านต่าง ๆ เฉพาะทาง ขึ้นอยู่กับการออกแบบและประเมินผลของครูผู้สอน ซึ่งจากการศึกษาวิจัยของ Upapong & Surakitbowon (2016, p. 247) ได้

วิจัยพัฒนารูปแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของนักเรียนมีกระบวนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ยึดหลักการมีส่วนร่วมโดยจัดกิจกรรมในลักษณะ Project-problem based learning มีการประเมินแผนการจัดกิจกรรม มีการวัดและประเมินผล วิธีจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของนักเรียน ได้แก่ การจัดกิจกรรมแนะแนว การจัดกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผลผลิตที่ได้คือ ความสามารถพิเศษหรือทักษะที่เกิดขึ้นตามทฤษฎีพหุปัญญา ได้แก่ ด้านความสามารถพิเศษที่เกี่ยวข้องกับภาษา ด้านความสามารถพิเศษที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ ด้านความสามารถพิเศษที่เกี่ยวข้องกับบุคคล นักเรียนได้รับการพัฒนาปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองมีจิตสำนึกเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นักเรียนปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข และ Suebsurmrarn (2019, p. 118) ได้สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบพหุปัญญา เรื่องสารเคมีในชีวิตประจำวัน มีกิจกรรม สถานการณ์หรือการทดลองในชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบพหุปัญญา เรื่องสารเคมีในชีวิตประจำวัน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ สำรวจและค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา 5 ด้าน คือ 1) ความฉลาดทางด้านตรรกะ 2) ความฉลาดทางด้านมิติ 3) ความฉลาดภายในตน 4) ความฉลาดทางด้านธรรมชาติ และ 5) ความฉลาดในการคิดใคร่ครวญ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสติปัญญารอบด้าน เกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ที่ตัดสินใจ แก้ปัญหาและรู้จักนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ดังนั้นการพัฒนาหุปัญญาจึงขึ้นอยู่กับครูผู้สอนที่จะออกแบบการเรียนรู้ด้วยรูปแบบต่าง ๆ ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล และผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ตลอดจนสามารถที่จะเกิดผลลัพธ์ต่อผู้เรียนทั้งสิ้น 8 ด้าน ประกอบด้วย 1) เชี่ยวปัญญาด้านภาษา 2) เชี่ยวปัญญาด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ 3) เชี่ยวปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ 4) เชี่ยวปัญญาด้านดนตรี 5) เชี่ยวปัญญาด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ 6) เชี่ยวปัญญาด้านการสัมพันธ์กับผู้อื่น 7) เชี่ยวปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง และ 8) เชี่ยวปัญญาด้านความเข้าใจธรรมชาติ ตามหลักการของทฤษฎีหุปัญญา ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่ากิจกรรมละครเยาวชนนี้ มีความเหมาะสมอย่างยิ่งต่อการพัฒนาหุปัญญาในมิติต่าง ๆ ทั้งความแตกต่างระหว่างบุคคลที่ให้ผู้เรียนได้เลือกหน้าที่ด้วยตนเองตามฝ่ายที่แบ่งไว้ และเกิดผลครบทุกด้าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

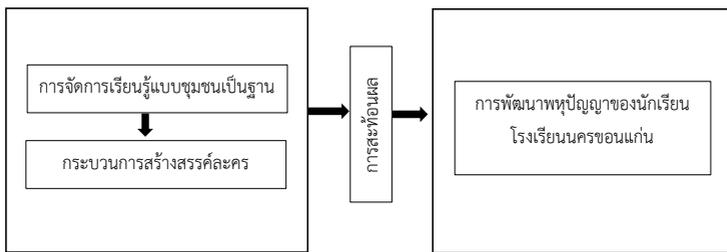

Figure 1 Framework of the research

วิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งได้จากการปฏิบัติการผ่านการสร้างสรรค์ละคร และมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมือง
ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2563

ประชากรตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียน
นครขอนแก่น อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2563
จำนวน 45 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจงโดยคัดเลือกจากความเหมาะสม
ของบทบาทตัวละครตลอดจนความสนใจของนักเรียนและความรับผิดชอบ
ประกอบด้วยนักแสดง 15 คน และ คณะดำเนินงาน 30 คน หลังจาก
สร้างสรรค์ละครเสร็จแล้วนั้นจะมีการสะท้อนผลและมีการสัมภาษณ์
รายบุคคลทั้งหมด 45 คน ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือการสัมภาษณ์รายบุคคลแบบ
ปลายเปิดเชิงลึก และการตั้งวงล้อมสะท้อนผลพร้อมกันทั้ง 45 คน

นอกจากนี้ยังมีปราชญ์ชุมชนจำนวน 2 ท่าน ที่ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับ
ชุมชนทั้งมิติของวัฒนธรรม ความเชื่อ และการดำรงชีวิต ได้แก่ คุณชวลา
หาญสุริย์ และคุณวรศักดิ์ วรยศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย

1) เอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดต่าง ๆ จาก
งานวิชาการเพื่อนำมาสร้างเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ทั้งในเรื่อง ชุมชนเป็นฐาน
การพัฒนาพหุปัญญา และการสร้างสรรค์ละคร ดังที่ได้อ้างอิงไว้แล้วนั้น

2) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากชุมชนได้แก่ แบบบันทึก
ข้อมูลจากเอกสาร แบบบันทึกข้อมูลจากการลงพื้นที่และสัมภาษณ์ปราชญ์
ชุมชน ในส่วนนี้จะเก็บบันทึกส่วนที่สำคัญของข้อมูลเพื่อนำมาสังเคราะห์

เนื้อหาที่ได้รับจากการลงพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วยประเด็นสำคัญคือ องค์ความรู้ด้านหมอลำ องค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมการแต่งกาย องค์ความรู้ด้านความเชื่อและการดำรงชีวิตของชุมชน

3) เครื่องมือที่ใช้ในการหาผลลัพธ์ ได้แก่ แบบบันทึกการสัมภาษณ์ คำถามปลายเปิดเชิงลึกระหว่างครูกับนักเรียนรายบุคคล ประกอบด้วย 5 ข้อคำถาม 1) นักเรียนได้ประสบการณ์ใดบ้างในการจัดทำละครในครั้งนี้ 2) จากฝ่ายที่นักเรียนได้รับผิดชอบนักเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างไรบ้าง 3) จากแปดหัวข้อของพหุปัญญานักเรียนได้พัฒนาด้านใดบ้าง อย่างไร 4) จุดแข็งและจุดอ่อนของตนหลังจากการทำละคร 5) เจตคติต่อการทำละคร และต่อชุมชนเป็นอย่างไร โดยนำไปตรวจสอบเครื่องมือกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความสอดคล้องของข้อคำถามการสัมภาษณ์กับ วัตถุประสงค์ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (index of item objective congruence) ซึ่งค่า IOC ของแบบสอบถามได้ ค่าคะแนนที่ 1.00 จึงสามารถใช้ได้ตามเกณฑ์ นอกจากนี้ยังมีแบบบันทึก ระหว่างการสะท้อนผลตั้งวงล้อมที่ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลแบ่งได้เป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ในส่วนที่หนึ่ง คือ การศึกษาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐานสามารถที่จะพัฒนาผู้เรียนได้ในหลาย ๆ ทักษะ และยังพบว่ามิงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ละครที่สามารถพัฒนา นักเรียนได้เช่นกัน ผู้วิจัยจึงเลือกที่ใช้การจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งสองอย่างนี้ ร่วมกัน และมีการศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ละครเพื่อเป็นแนวทางในการ นำมาสร้างละครในชั้นถัดไป

ในส่วนที่สอง คือ เมื่อได้ศึกษาดำรงในส่วนที่หนึ่งแล้ว จึงได้นำนักเรียนลงพื้นที่ไปยังชุมชนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน โดยมีแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกข้อมูลจากการลงพื้นที่ในชุมชนเพื่อเก็บข้อมูล จากนั้นสกัดข้อมูลองค์ความรู้ที่ได้รับนำประเด็นสำคัญมาตั้งเป็นปัญหาเพื่อเขียนบทละครและสร้างสรรค์ละครผ่านองค์ความรู้ที่ตั้งไว้บนพื้นฐานของกระบวนการสร้างสรรค์ละคร

ในส่วนที่สาม คือ เมื่อสร้างสรรค์ละครเสร็จสิ้นจึงได้มีการติดตามและประเมินผลทางพุทธิปัญญา ด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบบันทึกการสะท้อนผลของนักเรียนโดยสัมภาษณ์รายบุคคลจำนวน 45 คน ตามเครื่องมือที่ได้รับไว้และมีการตั้งวงล้อมสะท้อนผลอย่างภาพรวม จากนั้นนำมาเขียนวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2563 – 31 ตุลาคม 2563 ทั้งนี้รวมตั้งแต่เริ่มโครงการจนเสร็จสิ้นกระบวนการศึกษาวิจัย

กระบวนการสร้างละครเวทีเรื่องเฮ็ดดีในครั้งนี้ คณะดำเนินงานได้นำการจัดการเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐานนำมาบูรณาการการสร้างสรรค์ละคร อันเป็นการนำทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมานำเสนอได้แก่เรื่อง หมอลำผ่านกระบวนการ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน

Figure 2 Taking students to the community area for collecting data

1.1 การลงพื้นที่ในชุมชนเพื่อเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำนักเรียนลงพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลดังภาพที่ 2 ที่ปรากฏข้างต้น จากนั้นคณะดำเนินงานได้ตั้งประเด็นเรื่อง หมอลำ เพราะถือได้ว่าเป็นสุนทรียศาสตร์และวรรณศิลป์ที่เก่าแก่ของชุมชนและของจังหวัดขอนแก่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลอนลำสังวาดอินตา เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ชาวจังหวัดขอนแก่นภาคภูมิใจ จึงสมควรแก่การศึกษาทั้งในเชิงวิชาการและเชิงการอนุรักษ์ไว้ ดังนั้น จึงได้นำคณะนักเรียนลงพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลอีกครั้งเพื่อศึกษาประเด็นเรื่องหมอลำกับปราชญ์ชุมชนตามภาพที่ 3 ดังต่อไปนี้

Figure 3 Interviews with community scholars

จากภาพที่ 3 ผู้ศึกษาได้เลือกศึกษาจากการสัมภาษณ์ปราชญ์ชุมชนโดยนางชวลา หาญสุริย์ ศิลปินมรดกอีสาน สาขาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน (หมอลำ) ในการนำเสนอครั้งนี้คณะดำเนินงานได้หยิบยกเอากลอนลำพื้นขอนแก่น (वादอินตา) ตามแบบฉบับของนายอินตาบุตรทา อมรศิลปินมรดกอีสาน ผู้มีผลงานการแสดงดีเด่นเป็นที่รู้จักและยอมรับกันทั่วไปในภาคอีสานซึ่งได้หยิบยกเอาวรรณกรรมพื้นบ้านมาประพันธ์เป็นกลอนลำเพื่อแสดงให้ประชาชนได้รับชม กลอนลำที่คณะผู้ศึกษาได้นำมาใช้ในการดำเนินเรื่อง คือ “กลอนแก้วหน้าม้า” หรือที่รู้จักกันในชื่อ “มณีตีกองน้ำ” ของคณะรัตนศิลปินอินตาไทยราษฎร์ (Chavala Harnsuri, Interview, August 7, 2020)

ลักษณะกลอนลำบทดังกล่าวที่ได้หยิบยกมานี้มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของท่านเอง นั่นคือ ท่านเองลำพื้นขอนแก่น สลับลำเดินพื้นขอนแก่นท่านเองกาเด็นก้อน (Vorasak Vorayot, Interview, August 24, 2020) ในส่วนนี้นักเรียนได้มีความสนใจต่อประเด็นกลอนลำเป็นอย่างมาก และรู้ว่าในท้องถิ่นของตนมีภูมิปัญญาด้านหมอลำ โดยเฉพาะกลอนในท่านเองขอนแก่นเองที่ได้จากการลงพื้นที่ในชุมชน นักเรียนจึงได้มีการประชุมและมุ่งศึกษากลอนลำดังกล่าวเพิ่มเติม จะเห็นได้ว่านักเรียนเริ่มมีความสนใจในภูมิปัญญามากขึ้นแล้ว และผู้สร้างสรรค์จึงได้นำนักเรียนไปศึกษาอย่างเชิงลึกจากปราชญ์ชุมชน จากนั้นให้นักเรียนสกัดองค์ความรู้

2. การนำความรู้จากการศึกษาพัฒนาเป็นละครเยาวชนสร้างสรรค์ เรื่อง เฮ็ดดี

จากการศึกษาภูมิปัญญาด้านศิลปะการแสดงพื้นบ้านหมอลำดังกล่าวทั้งจากการสัมภาษณ์ศิลปินและนักวิชาการที่มีความรู้ด้านหมอลำ ผู้สร้างสรรค์และนักเรียนจึงเลือกที่จะนำเอาตัวบทเก่า (กลอนลำ) ที่เป็นที่ยุติกันดีในเรื่องแก้วหน้าม้า ตอนมณีสีกลองน้ำ นำมาผลิตซ้ำและสร้างสรรค์ใหม่โดยการใส่ท่วงทำนองดนตรีสากลผสมดนตรีพื้นเมืองอีสานเพื่อมาพัฒนาเป็นละครเยาวชนสร้างสรรค์ โดยใช้แนวคิดที่ว่า “ปลื้มของเก่า บ่เมาของใหม่” เป็นการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมเพื่อไม่ให้นักเรียนหลงลืมรากเหง้าของเก่าที่มีมา ดังคำกล่าวตอนหนึ่งในบทละครที่ว่า “ศิลปินตายแต่ศิลปะบ่ตาย” และมีกระบวนการสร้างสรรค์ ดังนี้

2.1 การถ่ายทอดเป็นละคร

นักเรียนได้อธิบายคำว่า เอ็ดดี้ ในความหมายของคนอีสานหมายถึง การทำดี ซึ่งเรื่องราวของละครเยาวชนสร้างสรรค์ เรื่อง เอ็ดดี้ ใช้แนวคิดหลัก ในการนำเสนอคือ “บ่ลืมของเก่า บ่เมาของใหม่” โดยนักเรียนโรงเรียนนคร ขอนแก่นได้พยายามเขียนบทละครเพื่อสะท้อนถึงเรื่องราวการทำควมดีใน ชุมชนท้องถิ่นตนเองของกลุ่มเยาวชนรุ่นใหม่ที่ชื่นชอบในศิลปวัฒนธรรม อีสานและรู้จักใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์และเข้ากับยุคสมัย เยาวชนกลุ่ม นี้ใช้ชื่อกลุ่มว่า **HD team** ได้ทำประโยชน์เพื่อสังคมโดยการถ่ายคลิปวิดีโอ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมอีสานมานำเสนอใน **YouTube** ผู้สร้างละครได้นำเอา หมอลำ ซึ่งเป็นทุนทางวัฒนธรรมในจังหวัดขอนแก่น โดยเฉพาะลำพันทำนอง ขอนแก่นมาใช้ในเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง

จากแนวและคติที่นักเรียนได้แฝงไว้ในละครนั้น เกิดจากที่นักเรียน ได้นำสำนวนของคนอีสานมาสอดแทรกเป็นคุณธรรมเตือนใจในเรื่อง แสดงให้ เห็นว่านักเรียนนั้นได้มีการพยายามศึกษาเกี่ยวกับท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นและเกิด ความเข้าใจในสำนวนเป็นอย่างยิ่งจนได้นำมาสอดแทรกในบทละครได้อย่าง ถูกต้องตามบริบท

2.3 การอบรม (work shop) เพื่อเพิ่มทักษะด้านละคร

Figure 4 Training seminar activities

จากภาพที่ 4 ผู้เรียนจะได้รับการอบรมเพิ่มทักษะในการแสดงหรือ แม้แต่การทำงานด้านต่าง ๆ ภายหลังจากที่ได้ศึกษาข้อมูลจนสกัดออกมาเป็นองค์ความรู้แล้ว จากนั้นแบ่งฝ่ายการทำงานที่จริง เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการสร้างสรรค์ละคร ซึ่งได้มีการอบรม 2 ครั้ง คือ จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น และคณะดำเนินงานได้จัดอบรมเอง

2.4 การกำหนดบทบาทและหน้าที่ให้กับผู้เรียน

หลังจากที่ผู้เรียนได้ร่วมกันเขียนบทและออกแบบแก่นเรื่องจากความรู้ที่ได้ศึกษาในชุมชน ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะร่วมกันกำหนดบทบาทในหน้าที่ในการสร้างสรรค์ละครเวทีอย่างชัดเจน ซึ่งมีการกำหนดไว้ 5 ฝ่าย เพื่อให้เป็นระบบ อันจะง่ายต่อการทำงานและสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน ดังนี้

1) ฝ่ายการแสดง มีหน้าที่แสดงและถ่ายทอดอารมณ์ของตัวละครในเรื่อง

2) ฝ่ายกำกับเวทีและฉาก มีหน้าที่จัดทำฉาก อุปกรณ์ประกอบฉากและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการแสดง เพื่อให้เกิดความสมจริงและสร้างบรรยากาศในการแสดงและนักเรียนยังได้ร่วมการปฏิบัติงานจริงจนเกิดทักษะการทำงาน ซึ่งการสร้างฉากต้องผ่านกระบวนการความคิด การออกแบบและกำลังในการสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับละคร สำหรับการสร้างฉากคณะดำเนินงานได้เลือกเอกลักษณ์ของภาคอีสานมาเป็นต้นแบบในการออกแบบดังเช่น สิมอีสาน หรือแม้กระทั่งทอผ้า เพื่อสะท้อนถึงศิลปวัฒนธรรมของอีสานได้อย่างเหมาะสม

3) ฝ่ายเสื้อผ้าและการแต่งกาย มีหน้าที่ในการจัดหาชุดของนักแสดง โดยเลือกใช้เสื้อผ้าพื้นเมืองอีสานผสมผสานกับเสื้อผ้าสมัยใหม่ เพื่อเกิดมิติทางสังคมว่าเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนผ่านระหว่างคนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่

4) ฝ่ายเสียง มีหน้าที่ตัดต่อเสียงในการแสดง เช่น การหาดนตรีประกอบการแสดง เพื่อให้เกิดอารมณ์และเข้าถึงบทละครให้มากขึ้น ในการแสดงครั้งนี้ฝ่ายเสียงได้เลือกดนตรีสากลผสมผสานกับดนตรีอีสานเพื่อให้เกิดการบูรณาการวัฒนธรรมจากทางตะวันตกและยังคงไว้ถึงกลิ่นความเป็นอีสาน

5) ฝ่ายสวัสดิการ มีหน้าดูแลอาหารเครื่องดื่มระหว่างการฝึกซ้อมซึ่งฝ่ายสวัสดิการในบางครั้งจะมีหน้าที่ในการทำอาหารด้วยตนเอง เป็นการฝึกทักษะที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรจริงได้

2.6 กระบวนการฝึกซ้อมและพัฒนาการแสดง

การฝึกซ้อมละครอาศัยเวลาว่างของผู้เรียนตั้งแต่หลังเลิกเรียนหรือวันเสาร์และอาทิตย์ เพื่อไม่ให้รบกวนเวลาของผู้เรียน หลังจากการซ้อมเสร็จสิ้นจะมีการล้อมวงสะท้อนผลกันทุกครั้งเพื่อทราบถึงปัญหาต่าง ๆ

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้เข้าร่วมประกวดละครเยาวชนสร้างสรรค์แก่นอีสานวัฒน์ ครั้งที่ 2 ที่จัดโดยมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อเผยแพร่ผลงานจากกระบวนการทั้งหมดที่ได้ศึกษาและดำเนินการมาเป็นผลิตผลตามภาพที่ 5 ดังนี้

Figure 5 The performance pictures and the QR-code of the performance work

3. การติดตามและประเมินผล

หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการสร้างสรรค์ละครผู้วิจัยได้มีการติดตาม ประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นต่อการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน โดยมีการ เรียกสัมภาษณ์เชิงลึกกรายบุคคลทั้ง 45 คน ด้วยคำถามปลายเปิด 5 คำถาม ดังที่ได้กำหนดไว้ในการรวบรวมข้อมูลข้างต้น จากนั้นนำคำตอบนักเรียนมา วิเคราะห์ว่าเข้าเกณฑ์ใดบ้างของพหุปัญญา 8 ด้าน จากการสังเคราะห์พบการ ตอบคำถามการสัมภาษณ์ที่เข้าเกณฑ์การพัฒนาพหุปัญญา ดังนี้

Table 1: The statistics of interviewing students regarding the development of multiple intelligences.

การพัฒนาพหุปัญญา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1) เซาว์ปัญญาด้านภาษา	40	88.89
2) เซาว์ปัญญาด้านการใช้ เหตุผลเชิงตรรกะ	42	93.33

Table 1: The statistics of interviewing students regarding the development of multiple intelligences.

การพัฒนาพหุปัญญา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
3) เซอร์ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์	38	84.44
4) เซอร์ปัญญาด้านดนตรี	34	75.56
5) เซอร์ปัญญาด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย	36	80
6) เซอร์ปัญญาด้านการสัมพันธ์กับผู้อื่น	45	100
7) เซอร์ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง	41	91.11
8) เซอร์ปัญญาด้านความเข้าใจธรรมชาติ	29	64.44

จากข้อมูลจะพบได้ว่าการสัมภาษณ์นักเรียนเกิดความเป็นพหุปัญญาในแต่ละด้านจำนวนคนมากกว่าร้อยละ 60 ตามแนวทางการศึกษาทั่วไปจึงอาจประเมินได้ว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

นอกจากนี้ไม่ใช่เพียงการสัมภาษณ์เท่านั้น ผู้วิจัยได้นำนักเรียนมาตั้งวงล้อมเพื่อสะท้อนผลอย่างภาพรวมอีกครั้ง เพื่อทราบถึงผลการประเมินอย่างโดยรวมพบว่า มีความสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ และนักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ที่ได้รับ ทำให้ผู้ที่ให้สัมภาษณ์อาจจะขาดด้านใดด้านหนึ่งได้ตกตะกอนความคิดจากความเห็นเพื่อนนักเรียนด้วยกัน และเข้าใจได้ครบทุกด้านในที่สุด

ผลการวิจัย

การจัดกระบวนการเรียนรู้ในครั้งนี้ได้มีการบูรณาการหลากหลายศาสตร์วิชาอันเป็นการพัฒนาพหุปัญญาของผู้เรียนซึ่งได้จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) รายบุคคลจำนวน 45 คน และการตั้งวงล้อมสนทนาตามธรรมชาติ (Naturalistic Inquiry) อย่างภาพรวมมีผู้เข้าร่วมคือคณะดำเนินงานทั้งหมด 45 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์จากการถอดคำพูดของผู้เรียนว่าผู้เรียนเกิดทักษะใดบ้างและส่งผลต่อผู้เรียนอย่างไรจากการจัดการเรียนรู้ ดังที่ผู้วิจัยได้ชี้แจงไว้แล้วในชั้นวัดและประเมินผล ซึ่ง Khammanee (2021) ได้ศึกษาความเป็นพหุปัญญาของการ์ตูนเนอร์ ได้กล่าวไว้ว่า 1) เซวาร์ปัญญาของบุคคลมิได้มีเพียงความสามารถทางภาษาและคณิตศาสตร์เท่านั้น แต่มีหลากหลายถึง 8 ประเภทด้วยกัน และ 2) เซวาร์ปัญญาของแต่ละบุคคลจะไม่อยู่คงที่ที่ระดับที่ตนมีตอนเกิดแต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้หากได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสม ดังที่จะได้อธิบายถึงพหุปัญญาที่เกิดขึ้นกับการจัดการเรียนรู้ จากข้อมูลที่ได้แสดงในชั้นวัดและประเมินผล ซึ่งจากการวิเคราะห์คำตอบของนักเรียนเพื่อหาว่าเข้าเกณฑ์ใดบ้างของพหุปัญญาจากการสัมภาษณ์รายบุคคลพบว่า ในแต่ละด้านจำนวนทั้ง 8 ด้าน นักเรียนมีการเกิดพหุปัญญามากกว่าร้อยละ 60 จึงถือได้ว่า

ผ่านเกณฑ์การประเมิน ผู้วิจัยจะได้นำเสนอตัวอย่างการเกิดพหุปัญญาของนักเรียนดังนี้

1) เชาว์ปัญญาด้านภาษา (linguistic intelligence)

- ทักษะการสื่อสาร

จากการจัดกิจกรรมจะเห็นได้ว่าผู้เรียนเริ่มต้นซึมซับศาสตร์แห่งภาษาตั้งแต่ในชั้นการศึกษาข้อมูลได้แก่การสื่อสารกับปราชญ์ชาวบ้านที่ให้ความรู้ โดยผู้เรียนจะต้องสามารถจับประเด็นสำคัญจากการฟังแล้วสกัดออกมาเป็นข้อมูลได้ หลังจากนั้นผู้เรียนสามารถสะท้อนผลการศึกษาให้แก่คณะดำเนินการได้ นอกจากนี้ ผู้เรียนยังสามารถที่จะแสดงความคิดเห็นต่อคณะดำเนินงานได้อย่างมีเหตุผล ดังเช่น “ผมอยากเอาวัฒนธรรมจากที่เราไปศึกษามาเป็นส่วนหนึ่งของบทธละคร เพราะจะได้แสดงอัตลักษณ์ชุมชนของเราด้วย”

- ทักษะด้านวรรณศิลป์และการประพันธ์

ในขั้นตอนการศึกษาในประเด็นของแนวคิดหลักของเรื่องที่มีการนำหมอลำเข้ามาเป็นตัวหลักในการเดินเรื่องได้แก่กลอนลำ “มณีตีกลองน้ำ” ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยบทของกลอนลำดังกล่าวแล้วมาร่วมกันแต่งบทธละครขึ้นด้วยการคิดอย่างสร้างสรรค์จนเกิดเป็นบทธละครเรื่อง เห็ดดี แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนเข้าใจถึงวรรณศิลป์ทางภาษาของภาคอีสานและยังสามารถที่จะสร้างสรรค์บทธละครได้ด้วยศาสตร์แห่งภาษาไทย ดังตัวอย่างแนวคิดของผู้เรียนที่กล่าวไว้ว่า “ถ้าเราเอาหมอลำมาแต่งเป็นตัวดำเนินเรื่องได้ ไม่ใช่แค่ละครจะสนุกแต่เรายังได้นำภูมิปัญญาบ้านเราให้คนอื่นได้เห็นด้วย”

2) เชาว์ปัญญาด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ (logical intelligence)

การดำเนินงานในครั้งนี้นักวิจัยได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนหรือคณะดำเนินงานได้มีอิสระทางความคิดและการแบ่งภาระงาน มีหลายกรณีที่ผู้เรียนจะต้องมีการตัดสินใจโดยพื้นฐานของการมีเหตุผลเพื่อแก้ปัญหา ซึ่งจะมีการล้อมวงสะท้อนผลเป็นประจำทุกวันหลังจากการซ้อม และมีการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอความคิดโดยใช้เหตุผลต่อคณะดำเนินงาน ดังสถานการณ์ตัวอย่าง

“เราจะทำอย่างไรดี พอดีว่าฝ่ายฉากทากั้ทอผ้าไม่ได้เนื่องจากชาวบ้านใช้งานอยู่”

“ขออนุญาตค่ะ เราสามารถทำขึ้นมาเองได้ไหมคะ วัสดุอุปกรณ์น่าจะเหลืออยู่”

“เห็นด้วยครับ อีกทั้งเวลาเราก็กังเพียงพอที่จะทำทัน งั้นขออนุญาตขอเสียงโหวตครับ”

จากสถานการณ์จะเห็นได้ว่าผู้เรียนมีการแสดงเหตุผลร่วมกันเพื่อที่จะแก้ปัญหา นอกจากสถานการณ์ตัวอย่างแล้วยังมีอีกหลายปรากฏการณ์ที่ให้ผู้เรียนนั้นได้ใช้เหตุผล ดังเช่น การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าขณะแสดง ดั่งนักเรียนกล่าวว่า “ตอนแสดงหนูลืมเนื้อร้อง จึงได้แอบแต่งเนื้อใหม่เพื่อแก้ปัญหาไปก่อนค่ะ” หรือ “ขณะแสดงมีซาวด์เสียงบางช่วงไม่ดังผมเลือกที่จะไม่เปิดในช่วงนั้นเพราะอาจทำให้ขัดจังหวะได้ แต่รอดอกต่อไปค่อยเปิด” เป็นต้น

3) เซาว์ปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (spatial intelligence)

การทำละครเวทีต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์แห่งศิลปะในการสร้างสรรค์ ดังเช่น ผู้เรียนได้มีการออกแบบฉาก จากนั้นร่วมกันตกแต่งฉากขึ้นให้สวยงาม ผ่านกระบวนการคิดและออกแบบให้สอดคล้องกับเรื่องและเหมาะสมกับพื้นที่การแสดง ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ได้ ดังเช่น “ผมเป็นคนชอบวาดรูปแต่ยังไม่เคยทำฉากหรือวาดรูปขนาดใหญ่แบบนี้มาก่อน ทำให้ผมได้ชำนาญในการออกแบบมากขึ้น”

4) เซาว์ปัญญาด้านดนตรี (musical intelligence)

จากที่กล่าวไว้แล้วว่าการดำเนินงานในครั้งนี้ได้มีการแบ่งฝ่ายกันอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีฝ่ายดนตรีหรือฝ่ายเสียง มีหน้าที่จัดทำหรือจัดหาเสียงประกอบการแสดง ไม่ใช่เพียงฝ่ายเสียงเท่านั้นที่จะได้เซาว์ปัญญาด้านนี้ แต่นักแสดงก็ได้รับเช่นเดียวกันเพราะจะต้องแสดงอารมณ์ตามดนตรีประกอบฉากด้วย หรือมีการขับร้องประกอบดนตรี ดังนั้น นักแสดงก็ต้องเกิดเซาว์ปัญญาด้านนี้ถึงจะถ่ายทอดการขับร้องและอารมณ์ออกมาได้อย่างมีสุนทรียะ ดังเช่นนักเรียนกล่าวว่า “พอมีดนตรีประกอบทำให้ส่งอารมณ์หนูมาก ๆ ค่ะ หนูจึงเล่นได้ดีขึ้น” และ “ทีแรกไม่มีดนตรีหนูก็ไม่รู้จะร้องไปอย่างไร พอมีดนตรีทำให้หนูเข้าใจจังหวะเพลงและจังหวะการแสดงมากขึ้น”

5) เซาว์ปัญญาด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย (bodily kinesthetic intelligence)

การแสดงละครเวทีการเคลื่อนไหวเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการแสดง เพราะจะต้องถ่ายทอดอารมณ์และการสื่อสารผ่านท่าทางการเคลื่อนไหวของร่างกาย การแสดงสีหน้า ดังนั้น นักแสดงจะต้องเกิดเซาว์

ปัญญาด้านนี้เช่นกัน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดการอบรมให้แก่ผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะการเคลื่อนไหวบนเวทีการแสดง เช่น การรู้ตำแหน่งการยืน การนั่ง ส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจถึงทักษะนี้เป็นอย่างมาก ดังเช่น นักเรียนกล่าวว่า “จากแต่ก่อนไม่รู้เลยว่าเป็นคนเดินก้มหน้า ที่พอได้อบรมแล้วพยายามเดินไม่ก้มหน้าไม่หลังค่อม จนตอนนี้หนูรู้สึกว่าคุณบุคลิกภาพดีขึ้น” อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่เพียงนักแสดงเท่านั้นที่ได้เขาว์ปัญญานี้แต่ฝ่ายอื่น ๆ ก็ได้เช่นกัน เพราะก่อนการซ้อมจะมีการเล่นเกมร่วมกันเพื่อให้นักเรียนได้ออกกำลังกายก่อนการซ้อมทุกครั้งถือเป็นการอบอุ่นร่างกาย

6) เขาว์ปัญญาด้านการสัมพันธ์กับผู้อื่น (interpersonal intelligence)

คุณะดำเนินงานถึงแม้จะเป็นการแบ่งฝ่ายกันแต่ยังมีการพูดคุยกัน อยู่เสมอ โดยการล้อมวงกันสะท้อนผล หรือในช่วงเวลาอื่น ๆ ก็มีการพูดคุยกันอย่างเนืองนิตย์ นอกจากนี้ ยังมีการให้ความช่วยเหลือและช่วยแก้ปัญหา กันและกันอยู่เสมอ ดังเช่น “ฝ่ายฉลากคงอาจจะทำไม่เสร็จ หากไม่ได้รับการร่วมแรงร่วมใจจากฝ่ายนักแสดงเข้ามาช่วยตัดไม้ ทาสี จนเสร็จทัน” หรือ แม้แต่เมื่อเกิดปัญหาคุณะดำเนินงานก็จะต้องพูดคุยกันด้วยวุฒิภาวะมากกว่าอารมณ์ เป็นต้น

7) เขาว์ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง (intrapersonal intelligence)

ในการล้อมวงสะท้อนผลและการสัมภาษณ์ หนึ่งในประเด็นที่ กำหนดคือการประเมินตนเองว่าพึงพอใจต่อผลงานหรือไม่ อย่างไร โดยคุณะ ดำเนินงานจะต้องประเมินผลงานของตน ดังเช่น

“วันนี้หนูรู้เลยว่าแสดงไม่ค่อยดี น่าจะเกิดจากความกังวลส่วนตัว กับกลัวลืมตำแหน่งที่ยืน เดี่ยวพรุ่งนี้หนูจะกลับไปทำการบ้านจำบทตำแหน่ง ให้ดีกว่านี้ค่ะ”

“วันนี้ผมพอใจกับผลงานตัวเองเป็นอย่างมากครับ แต่เสียงอาจยังมี ตรงที่ต้องเพิ่มอยู่ เดี่ยวจะไปเพิ่มให้นะครับ ขอภัยทุก ๆ ฝ่ายด้วยครับ”

8) เชาว์ปัญญาด้านความเข้าใจธรรมชาติ (naturalist intelligence)

การจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ไม่ได้ปรากฏอย่างโดยตรงต่อผู้เรียนในด้านนี้ แต่ยังมีปรากฏการณ์ที่สามารถเห็นได้บางอย่างโดยอ้อม อาทิ การที่ผู้เรียนจัดทำฉาก อุปกรณ์ประกอบฉาก มีการคำนึงถึงหลักความพอเพียงและผ่านการจัดสรรมาเป็นอย่างดี ไม่เช่นนั้นอาจเกิดการสิ้นเปลืองของวัสดุอุปกรณ์ได้ เพราะวัสดุส่วนใหญ่มาจากชุมชน ผู้เรียนจะต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าและการใช้งานอย่างเหมาะสม เช่น การนำไม้จากชุมชน หรือการนำวัสดุเหลือใช้มาทำเป็นฉาก เช่น นำลังกระดาษมารีไซเคิลเป็นฉากหลังคาบ้าน เพื่อช่วยลดปริมาณขยะและลดการใช้วัสดุสิ้นเปลือง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเข้าใจถึงธรรมชาติในภาวะปัจจุบัน

จากการสังเคราะห์ความเป็นพหุปัญญาของผู้เรียนสามารถที่จะสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

Table 2: Multiple intelligences effects on learners according to Gardner's concept (Khammanee, 2021)

การพัฒนาพหุปัญญา	ผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน
1. เซาว์ปัญญาด้านภาษา	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนเข้าใจวรรณศิลป์และวรรณกรรมท้องถิ่น - นักเรียนสามารถนำองค์ความรู้ด้านภาษามาแต่งเป็นบทละครได้ - นักเรียนสามารถสื่อสารและสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง
2. การใช้เหตุผลเชิงตรรกะ	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนสามารถที่จะแก้ปัญหาได้ด้วยเหตุผล - นักเรียนสามารถตัดสินใจได้ด้วยเหตุผล
3. สติปัญญาด้านมิติสัมพันธ์	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนสามารถสร้างสรรค์งานศิลปะได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การทำฉาก เป็นต้น
4. เซาว์ปัญญาด้านดนตรี	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนสามารถจัดหา จัดทำเสียงประกอบการแสดงได้อย่างเหมาะสม - นักเรียนเข้าถึงสุนทรียะของดนตรี เช่น การส่งอารมณ์ให้เข้าถึงดนตรี
5. เซาว์ปัญญาด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนสามารถที่จะเคลื่อนไหวและท่าทางให้สอดคล้องกับบทการแสดงได้ - นักเรียนมีบุคลิกภาพที่ดีขึ้น
6. เซาว์ปัญญาด้านการสัมพันธ์กับผู้อื่น	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนสามารถที่จะร่วมปรึกษากันได้ - นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกัน

การพัฒนาหุปัญญา	ผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน
7. เซาร์ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง	- นักเรียนรู้ข้อผิดพลาดของตนเองและแก้ไขได้ - นักเรียนรู้จักเด่นของตนและนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม
8. เซาร์ปัญญาด้านความเข้าใจธรรมชาติ	- นักเรียนสามารถที่จัดสรรวัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม - นักเรียนนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ตระหนักถึงความสิ้นเปลืองและภาวะโลกร้อนในปัจจุบัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชุมชนเป็นฐานผ่านการแสดงละครเวทีในครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นหนึ่งในกระบวนการที่ส่งเสริมให้เกิดยุทธศาสตร์ทางวัฒนธรรม (Soft Power) ซึ่ง Boonpanyarote (2020) กล่าวว่า วัฒนธรรมของมนุษยชาติและวรรณกรรมมีการถ่ายทอดและแสดงจนเกิดเป็นศิลปะซึ่งมักจะสะท้อนให้เห็นถึงสังคมหรือวัฒนธรรมในยุคต่าง ๆ ปัจจุบันยุทธศาสตร์ทางวัฒนธรรม (Soft Power) ถูกนำมาส่งเสริมในเศรษฐกิจแบบยุคใหม่หรือเรียกว่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่ได้อาศัยชุมชนมาเป็นฐานให้นักเรียนได้ศึกษาได้แก่เรื่อง หมอลำวาดอินตา ในกลอนลำ “มณีตีกลองน้ำ” อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและวรรณศิลป์อันทรงคุณค่าที่เกิดขึ้นในชุมชนและชาวจังหวัดขอนแก่น ผู้เรียนได้นำกลอนลำนั้นมาสร้างสรรค์เป็นบทละครได้อย่าง

น่าสนใจ จากนั้นมีการเผยแพร่เป็นละครเวที ถือได้ว่าเป็นการสร้าง Soft Power ที่สะท้อนให้เป็นวัฒนธรรมของชุมชนได้อย่างภาคภูมิใจ

เมื่อกล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ผ่านการแสดงละครเวที ผู้เรียนเกิดทักษะหลากหลายด้าน สอดคล้องกับ Sugansil (2020, pp. 551-552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยละครเพื่อการศึกษา พบว่า ละครเปรียบเสมือนเข็มทิศ อันเป็นสื่อกลาง และเป็นกลยุทธ์สำคัญในการนำไปใช้บูรณาการการสอน ดังนั้น ผู้นำไปใช้ต้องคำนึงถึงกฎพื้นฐานที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยละคร เนื่องจากละครถูกใช้เพื่อค้นหาการกระทำ ทศนคติ คุณค่า และความสัมพันธ์ของมนุษย์ผ่านเรื่องแต่งที่แบ่งปันกันและนั่นคือข้อตกลงของการสร้างสรรค์ รวมไปถึงการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสมและปลอดภัย ครูหรือผู้อำนวยการกิจกรรมต้องมีความรู้ความสามารถทางการละคร การพัฒนามนุษย์ด้วยการใช้กระบวนการของละครจึงจะสามารถส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแท้จริง

นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยยังมุ่งศึกษาพัฒนาหุปัญญาของผู้เรียนประกอบไปด้วย 8 ด้าน ตามแนวคิดของการ์ดเนอร์ ดังนี้ 1) เขาว์ปัญญาด้านภาษา นักเรียนเข้าใจวรรณศิลป์และวรรณกรรมท้องถิ่น สามารถนำองค์ความรู้ด้านภาษามาแต่งเป็นบทละครได้ และสามารถสื่อสารและสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง 2) เขาว์ปัญญาด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ นักเรียนสามารถที่จะแก้ปัญหาได้ด้วยเหตุผล ตลอดจนสามารถตัดสินใจได้ด้วยเหตุผล 3) เขาว์ปัญญาด้านด้านมิติสัมพันธ์ นักเรียนสามารถสร้างสรรค์งานศิลปะได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การทำฉาก 4) เขาว์ปัญญาด้านดนตรี นักเรียนสามารถจัดหา จัดทำเสียงประกอบการแสดงได้อย่างเหมาะสม ทั้งยังเข้าถึงสุนทรียะของดนตรี เช่น การส่งอารมณ์ให้เข้าถึงดนตรี 5) เขาว์ปัญญาด้าน

การเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ นักเรียนสามารถที่จะเคลื่อนไหวและ
ท่าทางให้สอดคล้องกับบทบาทการแสดงได้ รวมถึงมีบุคลิกภาพที่ดีขึ้น
6) เขาว์ปัญญาด้านการสัมพันธ์กับผู้อื่น นักเรียนสามารถที่จะร่วมปรึกษากัน
ได้ และมีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกัน 7) เขาว์ปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง
นักเรียนรู้ข้อผิดพลาดของตนเองและแก้ไขได้ และรู้จักเด่นของตนและ
นำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม และ 8) เขาว์ปัญญาด้านความเข้าใจธรรมชาติ
นักเรียนสามารถที่จัดสรรวัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม และนำวัสดุที่ใช้แล้ว
กลับมาใช้ใหม่ ตระหนักถึงความสิ้นเปลืองและภาวะโลกร้อนในปัจจุบัน
ซึ่งมีความสอดคล้องกับ Jetsadawiroj (2021, pp. 370-384) ได้ศึกษาวิจัย
การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานกับกิจกรรมพหุปัญญา พบว่า
การนำกิจกรรมตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาทั้ง 8 ด้าน มาผสมผสานสอดแทรก
เข้าไปในแต่ละขั้นของการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ยิ่งทำให้ผู้เรียนคิด
กิจกรรมที่มีความหลากหลาย ช่วยพัฒนาทักษะต่าง ๆ และคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนได้มากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการวัดและประเมินผล
ตามเป้าหมายการเรียนรู้ครบทั้ง 3 ด้าน ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ หลาย
ด้านที่ติดตัวไปจะเป็นกุญแจสำคัญในการดำเนินชีวิตและอาจเป็นบุคคลแห่ง
การเรียนรู้ตลอดชีวิตในที่สุด

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานผ่าน
ละครเยาวชนสร้างสรรค์ในครั้งนี้ถือเป็นการอนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรม
ท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีจนเกิด Soft Power และผู้เรียนเกิดทักษะทางปัญญาที่
หลากหลายทั้งทักษะด้านภาษา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงาน ทักษะ
การแก้ปัญหา ตลอดจนทักษะการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และบ่งบอกว่า
กระบวนการจัดการเรียนรู้ผ่านการแสดงละครสร้างเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือ
ปฏิบัติและเกิดทักษะอย่างแท้จริง

References

- Akkapram, P. (2020). Sud Sanan-Sawatthee: Designing community-based theatre activities and making performance for telling collective memory of Isan people. *Journal of Fine and Applied Arts, Khon Kaen University*, 12(1), 271-313.
- Boonpanyarote, S. (2020). Literature and tourism: From cultural capital to creative tourism and creative economy. *Journal of Humanities Graduate Studies Ramkhamhaeng University*, 9(1), 82-97.
- Chaijaroen, S. (2014). *Instructional design: Principles and theories to practices*. Khon Kaen: Faculty of Education Khonkaen University.
- Damrhung, P. (2004). *A show for youths*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Damrhung, P. (2014). *Applied drama: The use of drama for development*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. New York: Basic Books.
- Intun, S. (2019). *Using school and community project based to emphasis creative problem solving of elementary education students, Chiang Mai Rajabhat University*. (Research Report). Faculty of Education. Chiang Mai Rajabhat University.
- Jetsadawiroj, S. (2021). Creative-Based learning management and multiple intelligence activities. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(11), 370-384.
- Khammanee, T. (2002). *Teaching and learning formats: Variety of choices*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Khammanee, T. (2021). *Science of teaching: Knowledge for managing effective learning*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

- Naipinit, A., Kroeksakul, P., & Promsaka Na Sakolnakorn, T. (2014). Adjustment under globalization. *SKRU Academic Journal*, 7(1), 1-12.
- Nuangchalerm, P. (2004). Multiple intelligences: the concept of intelligence for learning. *Journal of Teaching and Learning Innovation*, 1(1), 8-13.
- Owens, T. R., & Wang, C. (1996). *Community-based learning: A foundation for meaningful educational reform service learning, general*.
<https://digitalcommons.unomaha.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1043&context=slceslgen>
- Pimpakun, S. (2011). *Heedhoy morlum: Cultural heritage, A writing project on Heedhoy morlum inheritance festival for celebrating on his Majesty's 84th birthday*. Khon Kaen: Khon Kaen Printing.
- Puanghut, C. (2016). Global studies, globalization and global citizenship. *Journal of Social Sciences and Humanities Research in Asia (JSHRA)*, 22(1), 1-60.
- Sariwat, L. (2007). *Psychology in the Classroom*. Khon Kaen: Klungnana Witthaya.
- Suebsurman, D. (2019). The development of learners using multiple intelligence activity-learning packages of science program students. *Editorial Journal Nakhon Ratchasima College*, 13(3), 113-124.
- Sugansil, P. (2020). Encouraging the 21st century learning behavior by drama education. *Journal of Community Development and Quality of Life*, 8(3), 544-552.
- Tunyaboontrakun, P. (2022). *Development of art activities using community-based learning in media and material of art course to enhance art creation of art education students*. Nakhon Pathom: Faculty of Education Silpakorn University.

- Upapong, W., & Surakitbowon, S. (2016). A development of administrative model for multiple intelligence promotion of private school students in Northeast Thailand. *Silpakorn Educational Research Journal*, 8(2), 241-255.
- Watjanapan, V. (1999). *Human resources development of human resources via drama and Thai classical dance*. Phuket: Rajabhat University.

Author

Krittachai Chumsaeng

Professional Level Teachers, Nakorn Khon Kaen School,
The Secondary Educational Service Area Office Khon Kaen

E-mail: krittachai121@gmail.com